

DATOS IDENTIFICATIVOS

Enfermería materno-infantil

Materia	Enfermería materno-infantil			
Código	V53G140V01302			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Povisa)			
Coordinador/a	Domínguez Otero, M ^a José			
Profesorado	Domínguez Otero, M ^a José Estévez Guimeráns, Francisco González Figueras, Ramón			
Correo-e	mjdominguez@povisa.es			
Web	http://www.cepovisa.com			
Descrición xeral	A materia consta de dous partes ben diferenciadas: A enfermaría materno-infantil que se ocupa da atención a muller e nai; e a enfermaría infantil cuxo obxectivo é o neno nas súas diferentes etapas evolutivas ata a idade adulta. Como obxectivos xenerais, o alumno, ao finalizar a materia será capaz de: - Obter coñecementos e habilidades necesarias sobre aspectos de coidados de técnicas de enfermaría materno-infantil, que permitan capacitalo para desenvolver prácticaa enfermeira dunha forma idónea - prestar coidados integrais tanto á muller como ao neno, desde o seu nacemento ata a adolescencia, nos diferentes niveis de atención de saúde: promoción, prevención, recuperación e rehabilitación. tendo en conta a súa individualidade e, o contexto familiar e socio-ambiental no que se desenvolven - Desenvolver un espírito crítico e investigador no ámbito da enfermaría materno-infantil, que lle permita enriquecer o seu desenvolvemento e formación.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermaría, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional axeitada ás necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais e deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar coidados de enfermaría dirixidos ás persoas, familias ou grupos, orientados, aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cales se diagnostica, trata ou coida un problema de saúde.
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural.
B5	Deseñar sistemas de coidados dirixidos ás persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas.

B7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, como individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto ás súas opinións, crenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional.
B8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermidade.
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas.
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade.
B11	Saber establecer unha comunicación eficaz con pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde.
B12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermaría española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial en transformación.
C34	Identificar as características das mulleres nas diferentes etapas do ciclo reprodutivo e no climaterio e nas alteracións que se poden presentar proporcionando os coidados necesarios en cada etapa.
C35	Aplicar coidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e previr complicacións.
C36	Coñecer os aspectos específicos dos coidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento.
C37	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse.
C38	Aplicar as técnicas que integran o coidado de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos nenos e os seus coidadores.
C39	Seleccionar as intervencións dirixidas ao neno san e ao enfermo, así como as derivadas dos métodos de diagnóstico e tratamento.
C40	Ser capaz de proporcionar educación para a saúde aos pais ou coidadores primarios.
D1	Capacidade de análise e síntese.
D2	Capacidade de organización e planificación.
D3	Capacidade de xestión da información.
D4	Resolución de problemas e toma de decisións.
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe.
D6	Habilidades nas relacións interpersoais.
D7	Razoamento crítico.
D8	Aprendizaxe autónoma.
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
D10	Motivación pola calidade.
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Ser capaz de planificar coidados de enfermaría nas distintas etapas da vida da muller, dentro do contexto familiar e comunitario para lograr un estado de saúde *óptimo ou recuperar a saúde, baseando a toma de decisións en datos obxectivos, feitos científicos e evidencias clínicas.	A1	B1	C34	D1
	A2	B2	C35	D2
	A3	B4	C36	D3
	A4	B5	C37	D4
	A5	B7	C38	D5
		B8	C39	D6
		B9	C40	D7
		B10		D8
		B11		D9
		B12		D10
				D11
	Saber describir os cambios que se producen no organismo durante a xestación, parto e *puerperio			C34
			C35	D2
				D3
				D4
				D5
				D6
				D7
				D8
				D9
				D10
				D11

Saber describir actividades adecuadas á *prevención y tratamento dos problemas de saúde na infancia e a adolescencia e, planificar cuidados garantindo o dereito á dignidade, *privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do neno e o seu *familia Nueva

A1 B1 C36 D1
 A2 B2 C37 D2
 A3 B4 C38 D3
 A4 B5 C39 D4
 A5 B7 D5
 B8 D6
 B9 D7
 B10 D8
 B11 D9
 B12 D10
 D11

Contidos

Tema	
1.-Recordo *anatómico do aparello xenital feminino	1.1- Características anatómicas 1.2- Medios de *suección, *vascularización e *inervación.
2.- Ciclo xenital feminino.	2.1- *Ovulación 2.2- *Menstruación
3.- Puberdade e *climaterio	3.1- Definición 3.2- Diagnóstico 3.3- Tratamento
4.- Diagnostico do embarazo.	4.1- Modificacións *fisiolóxicas e psicolóxicas da muller embarazada
5.- Control *prenatal.	5.1- Infeccións *perinatales
6.- Cuidados *higienico-*dietéticos da muller embarazada.	6.1- Educación maternal
7.- Principais problemas médicos que poden xurdir na muller embarazada.	7.1- Patoloxía *medico-cirúrxica da *gestante
8.- Principais problemas que afectan o desenvolvemento *fetal	8.1- Parto prematuro 8.2- Desprendemento prematuro de *placenta *normoinsera 8.3- *Placenta previa 8.4- *CIR 8.5- Embarazo prolongado
9.- Parto	9.1- Inicio 9.2- Definición 9.3- Causas 9.4- Períodos
10.- Seguimento da *parturienta durante as fases de parto.	10.1- Intervencións *obstétricas. Cuidados de enfermaría
11.- Taller: Toma de mostras *vaginales	11.1- Características do *cervix 11.2- Requisitos para a toma 11.3- Técnica da toma 11.4- *Colposcopia
12.- Lactación materna.	12.1- Fisioloxía 12.2- Problemas mais frecuentes.
13.- Cuidados de enfermaría no *puerperio.	13.1- Infección *puerperal
14.- Aborto.	14.1- Embarazo *ectopico 14.2- Mola
15.- Planificación *familiar	15.1- Historia 15.2- Asesoramento 15.3- Métodos
16.- Trastornos *menstruales	16.1- *Amenorrea/*oligomenorrea 16.2- Hemorragias *uterinas anormais 16.3- *Dismenorrea
17.- Infeccións xinecolóxicas	17.1- Diagnostico e tratamento
18.- Tumores xinecolóxicos	18.1- *Definición 18.2- Diagnóstico 18.3- *Estadía 18.4- Tratamento
19.- O neno. Pediatría e *puericultura	19.1- Conceptos e evolución 19.2- Aspectos sociais 19.3- Saúde infantil en España
20.- O recentemente nado	20.1- Características 20.2- Valoración e atencións 20.3- Medidas preventivas 20.4- Problemas *neonatales

21.- Alimentación do lactante.	21.1- Lactación natural, artificial e mixta 21.2- Alimentación complementaria 21.3: Alimentación *despues do ano de vida.
22.-O lactante de alto risco	22.1- Neno *pretermino 22.2- Neno con baixo peso para o seu E.*G. 22.3- Neno inmatureo 22.4- Neno *postmaduro
23.-Aspectos psicosociais: Educación infantil.	23.1- *Técnicas educativas e erros educativos 23.2- O ambiente familiar 23.3 O xogo e a TV
24.-Servizos de sanidade infantil.	24.1- Malos tratos infantís
25.- Hospitalización infantil	25.1- Preparación para a hospitalización 25.2- Reacción do neno e os seus pais fronte á enfermidade e hospitalización. 25.3- Asistencia ao neno enfermo 25.4- *Peculiaridades da hospitalización infantil
26.- Principios de enfermaría cirúrxica:	26.1.- Coidados pre e postoperatorios do neno. 26.2.- Accidentes na infancia
27.-Nutrición e nutrientes. Anorexia nerviosa e falsa anorexia. Obesidade e os seus factores. Vitaminas. Dietas especiais	27.1- Anorexia nerviosa e falsa anorexia 27.2- Obesidade e os seus factores 27.3- Dietas especiais
28.- Metabolismo da auga. Balance *hidroelectrolítico.	28.1- Deshidratación: Tipos e tratamento 28.2- Equilibrio *acido-base. 28.3- *Acidosis e *alcalosis e, os seus mecanismos de compensación
30.-Xenética médica.	30.1- Enfermidades *congénitas e hereditarias 30.2- Erros *congénitos do metabolismo
31.- Enfermidades mais frecuentes no neno por aparellos e sistemas	31.1- Sistema *endocrino 31.2- Sistema nervioso 31.3- *Psicopatología. *Retaso mental. Test de desenvolvemento *psicomotor 31.4- *Organos dos sentidos: visión e audición 31.5- Aparello dixestivo 31.6- Sistema *cardio-vascular 31.7- *Hematología 31.8- Lesións da pel: Enfermidades *exantemáticas. Queimaduras no neno. 31.9- Aparello *genito-*urinario 31.10- Sistema *osteo-articular

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos tutelados	1	7	8
Sesión maxistral	64	128	192
Estudo de casos/análises de situacións	5	0	5
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	0	3
Seminarios	3	12	15
Probos de tipo test	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos tutelados	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/*s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Estudo de casos/análises de situacións	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumno debe solucionar, de forma presencial, unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/*as polo profesor. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu sobre o tema.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas clínicas IV/V53G140V01405

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/V53G140V01101

Fisioloxía: Fisioloxía/V53G140V01105
